

## “МОНГОЛ СУДЛАЛ” ЭРДЭМ ШИНЖИЛГЭЭНИЙ СЭТГҮҮЛ

### Ерөнхий редактор

Түмэн-Очирын Эрдэнэ-Очир (*Монгол Улсын Их Сургууль*)

### Редакцын зөвлөл

Далайн Заяабаатар (*Монгол Улсын Их Сургууль*)

Тогтохын Отгонтуул (*Монгол Улсын Их Сургууль*)

Сүхбаатарын Дашдэжид (*Монгол Улсын Их Сургууль*)

Очиртогоогийн Шинэбаяр (*Монгол Улсын Шинжлэх Ухааны Академи, ХЗХ*)

Гүррагчаагийн Цэцэгдарь (*Монгол Улсын Боловсролын Их Сургууль*)

Эдвард Ваяда (*АНУ-ын Баруун Вашингтоны Их Сургууль*)

Вероника Капишовска (*БНЧУ-ын Карлын Их Сургууль*)

Хабтагаева Баярма (*Итали Улсын Неаполийн Дорно дахин судлалын Их Сургууль*)

Ракош Атилла (*Унгар Улсын Өтвөш Лорандын нэрэмжит Их Сургууль*)

Цүлтэмийн Уранчимэг (*АНУ-ын Индиана их сургуулийн Херрон урлаг, дизайны сургууль*)

Соловьева Алевтина (*Эстони Улсын Тартугийн Их Сургууль*)

Мария Петрова (*ОХУ-ын Санкт-Петербургийн Улсын Их Сургууль*)

Давхарбаяр (*БНХАУ-ын Өвөр Монголын Их Сургууль*)

Мянгад Эрдэмт (*БНХАУ-ын Бээжингийн Төвийн Үндэстний Их Сургууль*)

Ясухиро Ямакоши (*Япон Улсын Токиогийн Гадаад Судлалын Их Сургууль*)

### Редакцын хяналтын зөвлөл

Цэвээндоржийн Батдорж (*Монгол Улсын Их Сургууль*)

Ганбатын Баттогтох (*Монгол Улсын Их Сургууль*)

Сангидоржийн Батхишиг (*Монгол Улсын Их Сургууль*)

Хэрэйджин Д.Бүргэд (*БНХАУ-ын Нийгмийн Шинжлэх Ухааны Академи*)

Гомбосүрэнгийн Галбаяр (*Монгол Улсын Их Сургууль*)

Жавзандуламын Ганбаатар (*Монгол Улсын Их Сургууль*)

Оюунхандын Дэмчигмаа (*Монгол Улсын Их Сургууль*)

Мөнх-Эрдэнийн Жавхлан (*Монгол Улсын Их Сургууль*)

Энхтөрийн Мөнх-Учрал (*Монгол Улсын Их Сургууль*)

Түвшинжаргалын Мөнхнаран (*Монгол Улсын Боловсролын Их Сургууль*)

Намсрайн Мөнхцэцэг (*Монгол Улсын Шинжлэх Ухааны Академи, ХЗХ*)

Ганбаатарын Нандинбилиг (*Монгол Улсын Их Сургууль*)

Дагийраазайн Нямдорж (*Монгол Улсын Их Сургууль*)

Павел Рыкин (*ОХУ-ын ШУА-ийн Хэл шинжлэлийн хүрээлэн*)

Пак Сангчул (*БНСУ-ын Сөүлийн Үндэсний Их Сургууль*)

Мягмарсүрэнгийн Ууганбаяр (*Монгол Улсын Их Сургууль*)

Бямбасүрэнгийн Хишигсүх (*Монгол Улсын Их Сургууль*)

Данзангийн Энхцэцэг (*Монгол Улсын Соёл, Урлагийн Их Сургууль*)

### Техник редактор

Лугаагийн Халиун (*Монгол Улсын Их Сургууль*)

## **“Монгол судлал” эрдэм шинжилгээний сэтгүүл**

(Хэл шинжлэл, утга зохиол, урлаг судлалын эрдэм шинжилгээний цуврал)

Монгол Улсын Их Сургуулийн Монгол хэл, хэл шинжлэлийн тэнхимээс эрхлэн хэвлүүлдэг “Монгол судлал” эрдэм шинжилгээний цуврал сэтгүүлийг хэвлэмэл болон цахим хувилбараар жилд 1 дугаар хэвлэн нийтэлнэ.

Тус сэтгүүлийн хэвлэн нийтлэлийн шаардлагад бүрэн нийцсэн, монгол хэл бичиг, хэл шинжлэл, монголын уран зохиол, урлаг судлалын чиглэл болон түүнд холбогдох салбар дундын судалгааны арга зүйгээр монгол хэлээр юм уу, англи хэлээр бичиж ирүүлсэн эрдэм шинжилгээний өгүүлэл, эрдэм шинжилгээний шүүмж, орчуулгыг 2 мэргэжлийн хянан магадлагчаар хянан магадлуулж, тэнцсэн тохиолдолд хэвлэн нийтэлнэ.

“Монгол судлал” эрдэм шинжилгээний сэтгүүлд дараах агуулгын хүрээнд бичсэн өгүүллийг хүлээн авна. Үүнд:

1. Хэл шинжлэл (Монгол хэлний авиа зүй, үг зүй, өгүүлбэр зүй, эх судлал, үгийн сан судлал, утга зүй зэрэг хэлний үндсэн түвшний асуудлыг хэл шинжлэлийн дараах онол, арга зүйн ерөнхий хүрээнд хам ба цуваа цагийн үүднээс бичиж ирүүлсэн өгүүллийг хүлээн авна)

- a. Ерөнхий ба онолын хэл шинжлэл
- b. Хэрэглээний хэл шинжлэл
- c. Монгол төрөл хэлнүүд, түрэг, манж, тунгус, солонгос, япон зэрэг алтай хэлний түүхэн харьцуулсан хэл шинжлэл, алтай хэл шинжлэл
- d. Орчин цагийн хэл шинжлэлийн онол, арга зүйн үүднээс монгол хэлний үзэгдэл баримтыг төрөл бус хэлний үзэгдэл баримттай зэрэгцүүлсэн судалгааг мөн хамруулна.
- e. Монгол сурвалж бичиг судлал

2. Монголын уран зохиол судлал

- a. Аман зохиол
- b. Эртний уран зохиол
- c. Орчин үеийн уран зохиол
- d. Харьцуулсан уран зохиол

3. Урлаг судлал

- a. Хөгжим судлал
- b. Дүрслэх урлаг судлал

## EDITORIAL TEAM

### Editor in Chief

Erdene-Ochir Tumen-Ochir (*National University of Mongolia*)

### Editorial Board

Zayabaatar Dalai (*National University of Mongolia*)

Otgontuul Togtokh (*National University of Mongolia*)

Dashdejid Sukhbaatar (*National University of Mongolia*)

Shinebayar Ochirtogoo (*Mongolian Academy of Sciences*)

Tsetsegdari Gurragechaa (*Mongolian National University of Education*)

Alevtina Solovyeva (*University of Tartu, Estonia*)

Bayarma Khabtagaeva (*University of Naples L'Orientale, Italy*)

Dahubaiyila (*Inner Mongolia University, People's Republic of China*)

Edward Vajda (*Western Washington University, USA*)

Erdemtu Minggad (*Minzu University of China, People's Republic of China*)

Maria P. Petrova (*Saint-Petersburg State University, Russian Federation*)

Rákos Attila (*Eötvös Loránd University, Hungary*)

Uranchimeg Tsultem, (*Indiana University, USA*)

Veronika Kapišovská (*Charles University, Czech Republic*)

Yasuhiro Yamakoshi (*Tokyo University of Foreign Studies, Japan*)

### Advisory Committee

Batdorj Tseveendorj (*National University of Mongolia*)

Battogtokh Ganbat (*National University of Mongolia*)

Batkhisig Sangidorj (*National University of Mongolia*)

Kereidjin.D.Bürgüd (*Chinese Academy of Social Sciences, People's Republic of China*)

Galbayar Gombosuren (*National University of Mongolia*)

Ganbaatar Javzandulam (*National University of Mongolia*)

Demchigmaa Oyunkhand (*National University of Mongolia*)

Javkhlan Munkh-Erdene (*National University of Mongolia*)

Munkhnaran Tuvshinjargal (*Mongolian National University of Education*)

Munkh-Uchral Enkhtur (*National University of Mongolia*)

Munkhtsetseg Namsrai (*Mongolian Academy of Sciences*)

Nandinbilig Ganbaatar (*National University of Mongolia*)

Nyamdorj Dagiiraazai (*National University of Mongolia*)

Pavel Rykin (*Russian Academy of Sciences, Russian Federation*)

Sangchul Park (*Seoul National University, Republic of Korea*)

Uuganbayar Myagmarsuren (*National University of Mongolia*)

Khishigsukh Byambasuren (*National University of Mongolia*)

Enkhtsetseg Danzan (*Mongolian National University of Arts and Culture*)

### Technical editor

Khaliun Lugaa (*National University of Mongolia*)

The Journal of Mongolian Studies (Mongol Sudlal) is an interdisciplinary, peer-reviewed, and open-access journal published by the Department of Mongolian Language and Linguistics, School of Arts and Sciences, the National University of Mongolia.

The international academic journal “Mongol Sudlal” is associated with the CrossRef academic database. The journal publishes scientific articles, notes, and book reviews in Mongolian and English, as well as translations of research works into Mongolian from other languages. It primarily focuses on linguistics, philology, literature, and art studies, with a dedicated emphasis on Mongolian Studies.

Beyond advancing scholarly knowledge in these disciplines, it actively promotes academic cooperation and interdisciplinary research to elevate the field of Mongolian studies. With a rich history dating back to 1946, the journal has been a prominent and internationally recognized academic resource in the field of Mongolian Studies.

### ***Submissions and Instructions for Authors***

For submissions, instructions for authors and any related questions, please contact journal editors via [journal\\_mongolstudies@num.edu.mn](mailto:journal_mongolstudies@num.edu.mn) and check the instructions at the Department of Mongolian Language and Linguistics, National University of Mongolia and journal website <https://journal.num.edu.mn/ms>

The journal publishes 1 issue annually with additional special issues since 1946.

DOI: 10.22353/ms

ISSN: 1997-1826 (print)

E-ISSN: 3079-8965 (online)

Authors retain copyright and grant the journal right of first publication with the work simultaneously licensed under a Creative Commons Attribution (CC-BY) 4.0 License that allows others to share the work with an acknowledgment of the work's authorship and initial publication in this journal.

МУИС-ийн ШУС-ийн ХУС-ийн Монгол хэл, хэл шинжлэлийн тэнхимээс эрхлэн хэвлүүлдэг “Монгол судлал” эрдэм шинжилгээний цуврал сэтгүүлийн энэ удаагийн дугаарт МУИС-ийн монгол хэл бичиг, хэл шинжлэл, утга зохиол, урлаг судлалын салбарын эрдэмтэн багш нарын эрдэм шинжилгээний бүтээлээс гадна тус сургуультай хамтын ажиллагааны гэрээтэй гадаад, дотоодын зарим их дээд сургууль, эрдэм шинжилгээний хүрээлэнгийн судлаачдын бүтээл, залуу судлаачдын эрдэм шинжилгээний өгүүлэл, шүүмж, тэмдэглэл зэргийг хэвлэж байна.

Цувралын “Хэл шинжлэл” буланд орсон өгүүллүүдэд монгол төрөл хэл, монгол хэлний нутгийн аялгуу, авиа -авиалбар зүй, үг зүй, өгүүлбэр зүй, үгийн сан судлал, утга судлал, сурвалж бичиг судлал, үсэг зүй, нийгэм хэл шинжлэл, танихуйн хэл шинжлэл, хэрэглээний хэл шинжлэлийн асуудлууд тусгагджээ.

“Утга зохиол, урлаг судлал” буланд монгол аман зохиол, эртний болон орчин үеийн уран зохиол, бэлгэдэл зүй болон бүжиг судлал зэрэгт холбогдох өгүүллүүд орсон болно.

Энэхүү сэтгүүлд хэвлэж буй бүтээлүүдийн бичлэг хэлбэрийг жигд байлгах, цаашид цахим хувилбараар түгээх зэрэгт хялбар байлгах үүднээс судлаач Та бүхэн бүтээлээ ирүүлэхдээ хэвлэн нийтлэлийн шаардлагыг чанд баримтална уу! Мөн “Монгол судлал” сэтгүүлийн талаарх санал хүсэлт, мэргэн зөвлөгөөгөө бидний хаягаар ирүүлээрэй.

#### **Редакцын зөвлөл**

**Монгол судлал.** МУИС-ийн Эрдэм шинжилгээний бичиг. L (626) боть. Эрхэлсэн Т.Эрдэнэ-Очир. Уб., 2025, 320 х. Соёмбо принтинг ХХК.

ISSN 1997-1826 (хэвлэмэл)

E-ISSN: 3079-8965 (цахим)

DOI: <https://doi.org/10.22353/ms202550>

Монгол Улс  
Улаанбаатар-46/727  
Монгол Улсын Их Сургууль  
Шинжлэх ухааны сургууль

Монгол хэл, хэл шинжлэлийн тэнхим

© МУИС Шинжлэх ухааны сургууль, Монгол хэл, хэл шинжлэлийн тэнхим  
2025